

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ศิริรัตน์ แสนมา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36” เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.นันทิมา นาคาพงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

สิงหาคม 2560

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.นันทิมา นาคาพงศ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ รองผู้อำนวยการวิรัตน์ วงศ์ใหญ่ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพญาลอ วิทยาคม รักษาการแทนผู้อำนวยการโรงเรียนพญาลอวิทยาคม, นางจันทร์เพ็ญ กาชัย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพญาลอวิทยาคม และนางสุทิน จันทิมา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพญาลอวิทยาคม ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกแห่ง ทั้ง 18 แห่งในจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูล และตอบแบบสอบถาม คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษา ขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ศิริรัตน์ แสนมา

เรื่อง: สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ผู้ศึกษาค้นคว้า: ศิริรัตน์ แสนมา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2560

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.นันทิมา นาคาพงศ์

คำสำคัญ: สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน
เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งหมด 18 โรงเรียน โดยแบ่งตาม
ขนาดโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 448 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์
ความแปรปรวน (ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ซึ่งทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ด้านการจัดทำรายงานประจำปีและ
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จำแนกตามขนาดของ
โรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาอย่างมีนัย .05 และเมื่อวิเคราะห์แตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจาก
โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
แตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

Title: CONDITION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS AT PHAYAO PROVINCE In Secondary Educational Service Area Office 36

Author: Sirirat Sanma, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2017

Advisor: Dr.Nanthima Nakaphong

Keywords: Condition of Internal Quality Assurance Administration

ABSTRACT

The objective of this study was to study condition of internal quality compare with condition of internal quality assurance secondary schools at Phayao province in Secondary Educational Service Area Office 36. The samples of this study were the administrators and teachers of Phayao secondary schools in secondary educational service area office 36, there are 18 schools by providing the size of schools in totaled 448 participants. The research instruments were the rating scale questionnaires for 5 levels. The data were statistically analyzed by using package program to find percentage, mean, standard deviation using the research behavior and social study.

The result of this study showed that the overall practice of Condition of Internal Quality Assurance Administration of Secondary Schools at Phayao Province, Secondary Educational Service Area Office 36. The condition internal quality assurance in school was at the high level which every parts of assurance was at the high level. The consideration in many sections found that the educational standards had the highest average, the minor is internal quality assurance. In the part of annually report and educational plan development in order.

The result of comparison of Condition of Internal Quality Assurance Administration of Secondary Schools at Phayao Province, Secondary Educational Service Area Office 36. Providing on the size of schools found that the differences of Schools effected to Condition of Internal Quality Assurance Administration implied that 0.05 and the analysis of differences of schools pairing into Scheffe's Method found that The extra schools has condition of internal quality assurance administration different from small schools and the middle schools has condition of internal quality assurance different from small schools implied that statistic in the level 0.05 which related with the hypothesis.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	9
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	13
หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	14
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	15
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	17
ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา	20
วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	25
ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	28
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิจัย	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	52
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	62
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ..	63
5 บทสรุป	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผลการวิจัย	67
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	75
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	83
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามการค้นคว้า อิสระ	84
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	92

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน	45
2	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
3	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36	52
4	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	53
5	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา.....	54
6	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	56
7	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนา.....	57
8	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	58
9	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	59
10	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน	60
11	แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	แสดงการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	62
13	แสดงการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียน โดยการทดสอบความแตกต่างเป็นราย คู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่	63
14	แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	63

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิด ของหลักการบริหารที่เป็น กระบวนการครบวงจร (PDCA)	16
3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้กล่าวถึงสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประชาชนคนไทยโดยบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งสืบเนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 ได้บัญญัติกำหนดให้รัฐต้องจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นเข็มทิศชี้นำในการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจากบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม พร้อมทั้งจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนในชาติ เพื่อเป็นเครื่องมือ กลไก ในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมอารยประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 โดยมาตรา 47 กำหนดว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกัน คุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง มาตรา 48 กำหนดว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อ นำไปสู่การพัฒนา

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป., หน้า 28-29) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปี เสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8) มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 1-2)

แม้ว่า การจัดการศึกษาของไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังและกว้างขวาง และได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด แต่พบว่า ยังคงมีปัญหาอุปสรรค ในกระบวนการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาหลายประการ กล่าวคือ คุณภาพการจัดการศึกษา ยังไม่เป็นที่น่าพอใจและพอที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นในเวทีโลกได้ การขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน การขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 20) ประเทศไทยในปัจจุบันยังประสบวิกฤติการศึกษาอีกหลายประการ เช่น วิกฤติด้านคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิกฤติด้านการขาดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่สามารถควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลได้จากกระบวนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา มีอยู่ด้วยกัน 4 ขั้นตอน คือ

1. ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน (Plan) Plan คือ การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น ประกอบด้วย

- 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนโดยการพิจารณาถึงตัวแปรที่เกิดขึ้นที่ชัดเจน
- 1.2 กำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้
- 1.3 กำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ขั้นตอนดำเนินงาน (Do) คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานและวิธีการตามที่แผนงานกำหนด

2.2 ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

2.3 รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

3. ขั้นตอนตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่า มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด ประกอบด้วย

3.1 ตรวจสอบผลในขณะที่การปฏิบัติงานของพนักงานนั้นเป็นไปตามขั้นตอนที่จัดตั้งไว้

3.2 ตรวจสอบผลโดยการวัดความผิดพลาด, ความแปรปรวนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงาน

3.3 ตรวจสอบผลคุณลักษณะด้านคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่จัดตั้งไว้

4. ขั้นตอนปรับปรุงและนำไปใช้ (Action) คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใด ๆ ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป ประกอบด้วย

4.1 ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทันที

4.2 เมื่อการแก้ไขปัญหามิบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน เพื่อป้องกันการเกิดซ้ำของปัญหา

4.3 ปรับปรุงระบบและวิธีการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการพัฒนาและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกรอบแรก (ในปี พ.ศ. 2544-2548) การประเมินภายนอกรอบสอง (ในปี พ.ศ. 2549-2553) และการประเมินภายนอกรอบสาม (ในปี พ.ศ. 2554-2558) และการประเมินรอบสี่ (ในปี พ.ศ. 2559-2563) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ดร.จรัส นองมาก ได้กล่าวถึง “สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา”

ในขณะนี้ เรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ขยายวงกว้างมากขึ้น ทั้งสถานศึกษาและหน่วยงานที่ควบคุมกำกับ สถานศึกษาซึ่งเห็นความสำคัญและพยายาม ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติในเรื่องของการประกันคุณภาพกันอย่างเป็น รูปธรรมเพิ่มมากขึ้น และการปฏิบัติก็มีทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง แต่ผู้ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องจะสร้างปัญหาต่อระบบ การประกันคุณภาพไปอีกนาน เพราะทำให้คนเห็นแบบอย่างที่ดี ๆ แล้วไปทำตามแบบที่ผิด ๆ โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่อย่างใด ก็เลยคิดว่า การประกัน คุณภาพไม่มีประโยชน์ จนอาจมีผลกระทบในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้ต่อไป

ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแยกกล่าวได้เป็นหมวดหมู่ตามขั้นตอน กลุ่มที่ 1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ เรื่อง การประกันคุณภาพ กลุ่มที่ 2 ปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ เรื่อง การประกัน กลุ่มที่ 3 ปัญหาเกี่ยวข้องกับการใช้ผลจากการ ประเมินและตรวจสอบคุณภาพ

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา เป็นหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานหนึ่งที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวง ศึกษา ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และยังมี ปัญหา อุปสรรคในกระบวนการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ว่ามีการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไร โดยมีการนำวงจรคุณภาพ PDCA เป็นตัววัดความแตกต่างของการดำเนินงาน เพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารงานประกันคุณภาพของ โรงเรียนเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งหมด 18 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนประชากร 293 คน กลุ่มตัวอย่าง 165 คน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนประชากร 560 คน กลุ่มตัวอย่าง 226 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนประชากร 134 คน กลุ่มตัวอย่าง 97 คน

รวมจำนวนประชากร 987 คน กลุ่มตัวอย่าง 488 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตการประเมิน 8 ด้านของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อ้างอิงจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย

2.1 กำหนดมาตรฐาน

2.2 จัดทำแผนพัฒนา

2.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2.4 ดำเนินการตามแผน

2.5 ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.6 ประเมินคุณภาพภายใน

2.7 จัดทำรายงานประจำปี เสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

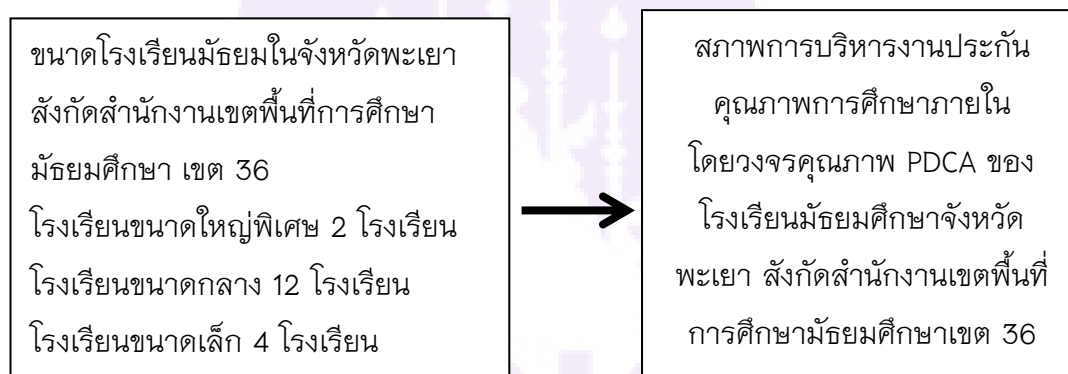
2.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมที่ยั่งยืน

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรต้น คือ ขนาดโรงเรียนมัธยมในจังหวัดพะเยา แบ่งเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ตัวแปรตาม คือ สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน** คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษากำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

2. **ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา** หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

3. **ด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาภายใน** หมายถึง สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ

จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง สถานศึกษามีการ กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

4. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง สถานศึกษามีการจัด โครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการ เข้าถึงและให้บริการของสถานศึกษา

5. ด้านการดำเนินงานตามแผน การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงาน สถานศึกษา มีการนำแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้

6. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคล และระดับสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

7. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัด ประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน

8. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน หมายถึง สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ มี ส่วนร่วมสถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหาร จัดการศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

9. ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง การพัฒนาแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนือง เพื่อให้เกิดการพัฒนา

10. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ การแบ่งขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

11. **ผู้อำนวยการโรงเรียน** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมในจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 18 โรงเรียน

12. **ครู** หมายถึง บุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 18 โรงเรียน

13. **ขนาดโรงเรียน** หมายถึง การแบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2400 คนขึ้นไป

ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนทั้ง 18 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่เป็นรูปแบบเดียวกันมากขึ้น

2. ทำให้ทราบระดับความแตกต่างของสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เพื่อต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการคิดวิเคราะห์และดำเนินการวางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
3. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
5. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
6. ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา
7. วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
8. ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
9. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

กฎหมายหลักทางด้านการศึกษาระดับแรกของประเทศไทย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอย่างกว้างขวาง เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชาติอย่างมาก โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพ ดังนี้

ความมุ่งหมายและหลักการ

ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายสำคัญในการศึกษา ที่เน้นการพัฒนาและมีความมุ่งหวังให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

ดังนั้น จึงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้มีความจำเป็น ที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาขนาดใหญ่หรือต้องมีการปรับระบบการศึกษาใหม่ ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่ จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของการจัดการศึกษาที่สังคมไทย ต้องการและคาดหวังไว้

แนวการจัดการศึกษา

แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 22 ไม่ได้กล่าวโดยตรงว่า ต้องยึดหลักนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน การสอน เพราะอาจจะสร้างปัญหาเชิงกฎหมายในการบังคับใช้ และการตีความ นอกจากนั้น ในปรัชญาการเรียนการสอน ควรหลีกเลี่ยงแนวคิดแบบสุดโต่งที่แยกช่วงระหว่างการเรียนของ นักเรียนและการสอนของครู มาตรา 22 จึงกล่าวอย่างเป็นกลาง ๆ ไว้โดย “ถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด”

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของ สังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มาตรา 23 กล่าวถึงเนื้อหาสาระหรือทิศทางของเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยทั่วไป แต่อาจจะเน้นมาทางหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานมากหน่อย โดยเฉพาะการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็น 5 กลุ่ม ตามวรรคหนึ่งถึงวรรคห้าของมาตรา 23

ในข้อเท็จจริง การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะต้องพิจารณาระดับการศึกษาประเภทของการศึกษาและความถนัดส่วนบุคคลมาประกอบด้วย การศึกษาระดับที่สูงขึ้นไปย่อมจัดหลักสูตรที่เน้นสาขาวิชาและสาขาวิชาเฉพาะมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าเป็นหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานก็ควรจะต้องมีองค์ประกอบที่เรียกว่า หลักสูตรแกนกลางที่เน้นตัวร่วมหรือค่านิยมร่วม (Core Values) ระดับชาติ และจะต้องมีหลักสูตรที่สะท้อนปัญหา และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นด้วย

มาตรา 23 จึงเป็นการวางหลักการทั่วไป ส่วนความแตกต่างในแต่ละระดับจะนำไปกล่าวไว้ในมาตรา 27

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร

ดังนั้น การจัดการศึกษา ต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม จัดการเรียนรู้ การบูรณาการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งให้บุคคล องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญา วิทยาการต่าง ๆ พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

การบริหารและการจัดการศึกษา

หมวด 5 การบริหารและการจัดการการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร

มาตรา 32 การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา

มาตรา 33 สภาการศึกษามีหน้าที่

1. พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬาการศึกษาทุกระดับ
2. พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม (1)
3. พิจารณาเสนอนโยบาย และแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา
4. ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม (1)
5. ให้ความเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการสภาการศึกษาประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ โดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ พระภิกษุ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า จำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกันให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดสารตเพื่อปฏิรูปการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมาย หลักการ สิทธิและโอกาส ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา งบประมาณทางการศึกษา และ สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบายมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานการศึกษา และการจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ยึดหลักการ ส่งเสริมมาตรฐาน และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐ ต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้ มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47)

คำว่า “ประกัน” ในภาษาอังกฤษมี 2 คำ คือ “Insure” กับ “Assure”

Insure ภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” โดยมุ่งที่ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกัน วินาศภัย

Assure ภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” เช่นกัน แต่มุ่งที่ให้ความมั่นใจแก่เจ้าของเงินว่า ผลผลิตของหน่วยงานน่าจะมีคุณภาพ

ดังนั้น การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การศึกษาของโรงเรียนจึงเป็นการให้ หลักฐาน ข้อมูล แก่ประชาชนว่า บุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ ผู้ปกครอง นักเรียน และสาธารณชนมั่นใจว่า นักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร และมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และสามารถดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามบทบาท

หน้าที่ของครูในระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การประกันคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการประชาชนและสังคมโดยรวม

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่สำคัญ 2 เรื่อง ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไปจะกำหนดโดยองค์คณะบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ (Murgatroyd and Morgan, 1994, p. 45) ในระบบการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้กระทรวง การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 31) โดยมีสภาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้พิจารณาเสนอ ตามลำดับสายงาน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 34)

2. กระบวนการตรวจสอบและประเมินการดำเนินการจัดการศึกษาว่า เป็นไปตาม มาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยเพียงไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 48) และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 49)

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของ สถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 4)

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 11)

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกัน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากร เสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1.1 ต้องทำให้การประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตาม ความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

2.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับกระทรวง

3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

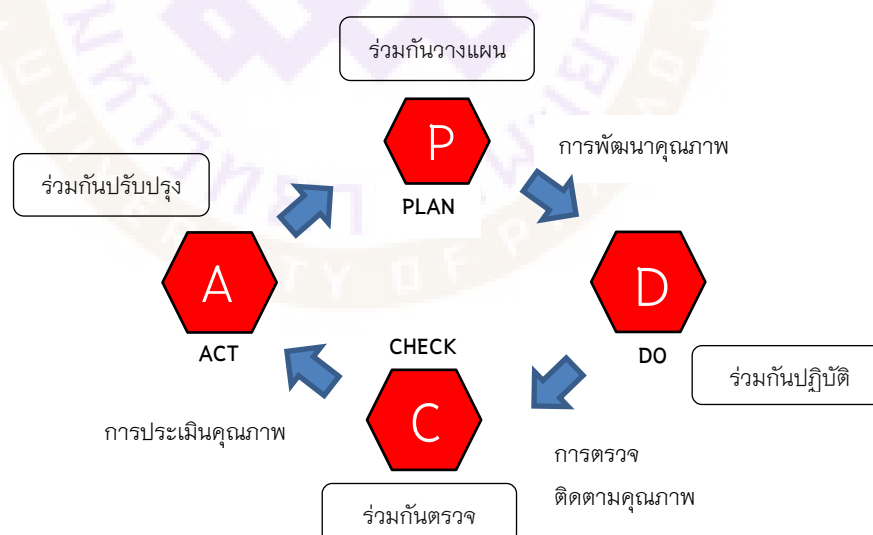
3.1 การร่วมกันวางแผน (Planning)

3.2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

3.3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

3.4 การร่วมกันปรับปรุง (Action)

เมื่อพิจารณากระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประเมินคุณภาพ และแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจรจะเห็นว่า มีความสอดคล้องกัน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10)

ภาพ 2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิด ของหลักการบริหาร ที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA)

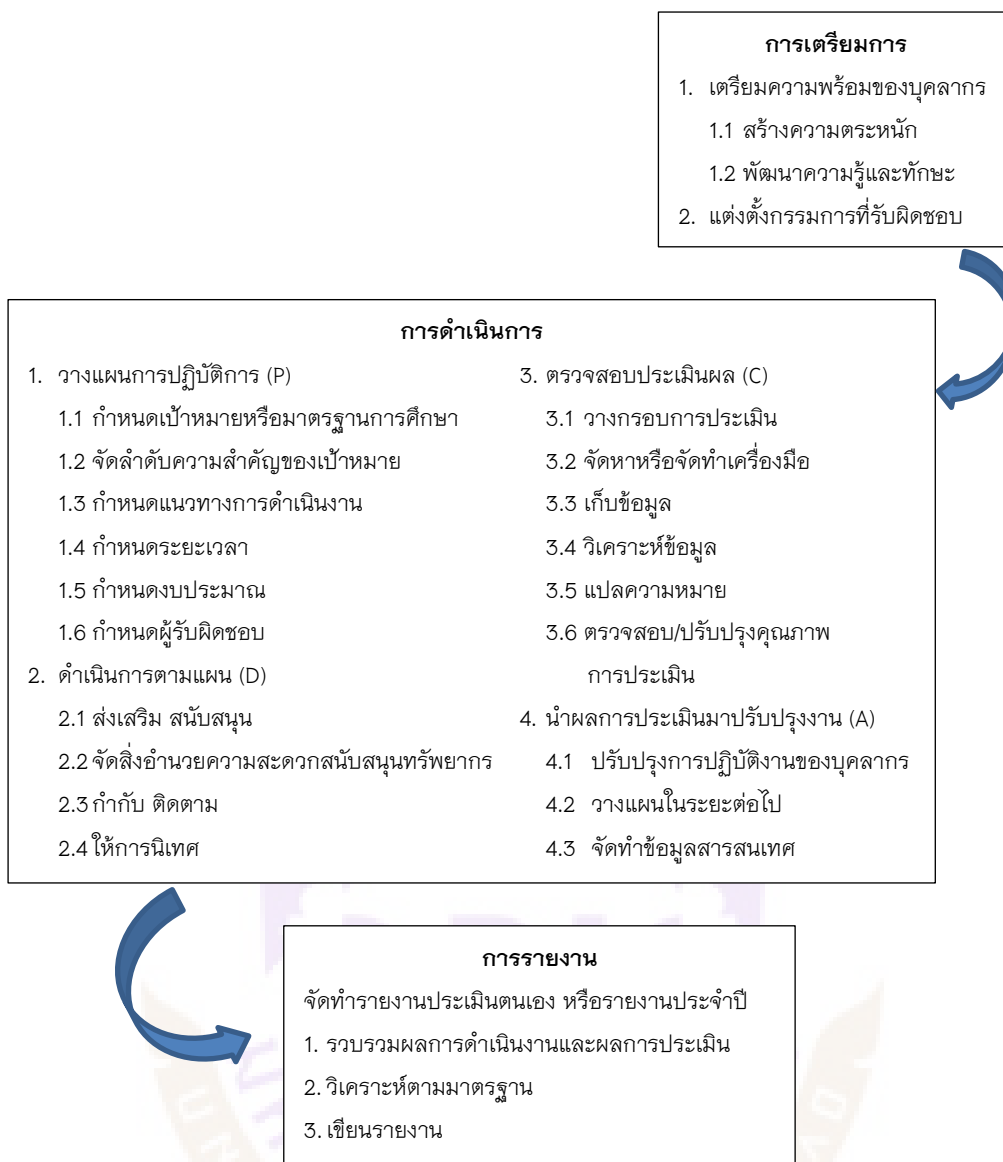
จากภาพ 2 การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ ก็คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะ
ทำให้สถานศึกษามีความภูมิใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

การควบคุมคุณภาพ และตรวจสอบคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและการดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงสถานศึกษาซึ่งจะทำให้สถานศึกษา มีความภูมิใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

สรุปว่า กระบวนการบริหารคุณภาพที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ คือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่มีความต่อเนื่องเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข การดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาทุกขั้นตอน หากพบจุดบกพร่องต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนทันที ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมคิดช่วยกันทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามความคาดหวัง และสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางและขั้นตอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำกรชี้แจงทำความเข้าใจ โดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ขั้นตอนดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

2.1 การวางแผน จะต้องมีกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงาน ทั้งระดับบุคลากร วิทยุกลุ่ม วิทยุหมวด และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ขั้นตอนจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. บทบาทหน้าที่หน่วยงานต้นสังกัด

การจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของไทย โดยการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา ซึ่งจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และมีการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดยมุ่งหวังให้เด็กที่จบการศึกษาจากสถานศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ในที่นี้หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากดูแลสถานศึกษาแล้ว ยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย โดยบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด พอสรุปได้ ดังนี้

1.1 สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

1.2 ประกาศนโยบาย/ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

1.3 กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร

1.4 กำกับ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

1.5 ให้ขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.6 ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.7 นำผลการตรวจสอบและทบทวนไปใช้และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน

นอกจากนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้ว อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการโดยเฉพาะของเขตพื้นที่การศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบ ดังนี้ 1) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2) จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระร่วมกับสถานศึกษาเป็นรายปี/รายภาค 3) จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทุกกลุ่มสาระและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน 4) ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและทบทวนให้สอดคล้องกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 ได้ระบุไว้ว่า ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษานั้น มีบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว สำหรับบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ พอสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้

2.1.1 พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธาและการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

2.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา

2.1.4 เตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.5 ประสานงาน อำนวยความสะดวก แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2 บทบาทหน้าที่ของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีบทบาทสรุปได้ ดังนี้

2.2.1 พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2 ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2.2.3 ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามแผน โครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่

เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.2.4 ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแผนที่วางไว้แล้ว จำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยต้องกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้น คณะกรรมการต้องร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ/กิจกรรม

2.2.5 ปรับปรุงพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมทำการประเมินตนเอง และทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง และนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

2.3 บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หัวใจของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งต้องเริ่มต้นที่การประกันคุณภาพภายใน โดยการปฏิรูปการสอนของครู บทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2544, หน้า 111-112) การปฏิรูปการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ 2) การประเมินตนเอง และ 3) การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง, 2544, หน้า 94-96)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียนที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่จะบรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียนหมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอน ว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอน ว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำที่จะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหนึ่งหน่วย

2.4 บทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ส่งเสริมร่วมตัดสินใจวินิจฉัยให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในส่วนที่กรรมการสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าอยากให้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไร และคอยประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.6 บทบาทหน้าที่ของชุมชน

ชุมชนนั้นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนรวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาของสถานศึกษา ซึ่งการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษามองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้นสถานศึกษาก็ได้รับความช่วยเหลือทั้งร่างกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้แก่คณะกรรมการผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

จากบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารและคณะครูนั้นมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและคณะครูจะต้องมีความตระหนักรู้ความเข้าใจและร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีมและการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

ปี พ.ศ. 2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติสถานศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ไม่มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัยในสถานศึกษา ถือปฏิบัติไปพลางก่อน

ปี พ.ศ. 2546

ในขั้นตอนการประเมินเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ (การประเมินตนเองของสถานศึกษา) เนื่องด้วยกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้าง

ความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้ เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง

2. จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามความรับผิดชอบของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาจัดกระทำประมวลผลหรือวิเคราะห์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นการจัดหมวดหมู่ กระทำด้วยวิธีต่าง ๆ จะเป็นสารสนเทศซึ่งสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภาพ กราฟ นอกจากนี้ ระบบบริหารและสารสนเทศ ยังเป็นข้อมูลในการบริหารและการตัดสินใจ

4. ดำเนินงานตามแผน การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน

5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

6. ประเมินคุณภาพภายใน เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

8. มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แนวคิดดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

ปี 2553

กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในโดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้ เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทาง ในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง

2. จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามความรับผิดชอบของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาจัดกระทำประมวลผล หรือวิเคราะห์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การจัดหมวดหมู่กระทำด้วยวิธีต่าง ๆ จะเป็นสารสนเทศ ซึ่งสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภาพ กราฟ นอกจากนี้ระบบบริหารและสารสนเทศ ยังเป็นข้อมูลในการบริหารและการตัดสินใจ

4. ดำเนินงานตามแผน การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผน ไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน

5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

6. ประเมินคุณภาพภายใน เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด

7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดทำ รายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลจากการดำเนินงานทั้งหมดของ สถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ ผู้เกี่ยวข้อง

8. มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ แนวคิดที่ 4 การนำ ผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษา ขั้นพื้นฐานนั้น ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการ กำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาและประเมินตัวเอง อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการ บริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น **“การประกัน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”**

ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553) ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการ มีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของ หน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย

1. **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ** ด้วยการทำจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะบุคคล

ทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ พื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จะประกอบด้วยการตรวจสอบ และทบทวนภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการและการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงานต้นสังกัด

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประโยค ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชา แกนร่วมโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน จากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมิน มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกไปประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพ การดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2559

แนวทางมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1. การจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จัดทำขึ้นตามกรอบนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามกรอบมาตรฐานการศึกษา

2. การจัดทำคู่มือเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนดและใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3. โครงสร้างของคู่มือ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4. ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

4.1 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย

4.2 การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นเพราะผลการพัฒนาของแต่ละคน ก็คือ ผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา

4.3 การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น

4.4 การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้

4.5 การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีแนวคิดว่า ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพสถานศึกษา และให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ.2559 มีจำนวน 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

6. คำอธิบายของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีพัฒนาการในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคน

มีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การวางระบบ การจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพมาตรฐานมี 4 ระดับ

7.1 ระดับ 4 ดีเยี่ยม

7.2 ระดับ 3 ดี

7.3 ระดับ 2 พอใช้

7.4 ระดับ 1 ปรับปรุง

8. รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และประเด็นพิจารณา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น

1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา

1.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ

1.6 ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

1. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.3 การวางแผนการบริหารและการจัดการ

2.4 การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม

2. การจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

9. การตัดสินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม ให้ตัดสินจากผลการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยนำผลการประเมินรายมาตรฐานเหล่านั้น มาพิจารณาเป็นภาพรวมเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามระดับคุณภาพ

10. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

11. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา ที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน

12. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

13. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือ

14. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปลงและเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report)

15. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการโดย 1) ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2) ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน โดยที่ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน และ 3) ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

16. ให้สถานศึกษาสรุปลงและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

17. โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ยึดแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ผลประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) สรุปผลแนวทางการพัฒนา และความต้องการการช่วยเหลือ และ 4) ภาคผนวก สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมินตนเอง คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพซึ่งหมายรวมถึง กิจกรรม/โครงการ/งานที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมายหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งทุกกิจกรรม/โครงการ/งาน ส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

18. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน

18.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่มุมมองของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

18.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อถกเถียงด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

18.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับจากการ ประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

18.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้ บันทึกหลังสอน รายงานการประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

18.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกต และสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกเป็นมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรีชา ปัญญาพานิช (2553) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ใน 8 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 166 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

โยธกา ชุ่มใจ (2555) กระบวนการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยศึกษากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาระบบบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการศึกษาเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีนักเรียน จำนวน 150-258 คน โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต กระบวนการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากแบบสอบถามครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยว่ามีการดำเนินการมากทุกขั้นตอน ทุกด้านและทุกประเด็น ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมาก คือ ครู/บุคลากร มีจำนวนจำกัดต้องรับผิดชอบงานมาก ครู/บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และปรัชญาของสถานศึกษา รวมทั้งขาดรูปแบบ วิธีการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และขาดการเผยแพร่และเสนอรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้นสังกัด ผู้ปกครองชุมชน สังคม ข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมให้ครูและ

บุคลากรในสถานศึกษาทุกคน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา ควรประสานขอความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและศึกษานิเทศก์ ที่เกี่ยวกับการวางแผนตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและควรนำเสนอ รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา (SAR) ต่อสาธารณชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์, จิราวัต โศตรภูมิ และโสภภาพรรณ เวชากุล (2555) การพัฒนาระบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนา กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตรวจสอบการยอมรับและความเป็นไปได้ในการนำกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม 14 โรงเรียน รวมทั้งหมด 14 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 51-60 ปี มีประสบการณ์ในด้านผู้บริหารอยู่ระหว่าง 5-10 ปี และมีระดับความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปานกลาง สามารถเป็นวิทยากรให้การอบรมได้ ส่วนการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพภายในนั้น มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่สอดคล้องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 แต่บางกิจกรรมในแต่ละกระบวนการอาจไม่แน่ใจหรือไม่ได้ปฏิบัติให้ชัดเจน 2) กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพ แบ่งเป็นกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพื้นฐาน (QBP) 1 กระบวนการ และกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในย่อย (QWP) 8 กระบวนการ 3) กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดว่ากระบวนการมีความเหมาะสมและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมวิจัยให้การยอมรับและความมีเป็นไปได้มากที่สุดในการนำกระบวนการไปใช้ในสถานศึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการวิจัยเป็นมติเอกฉันท์เห็นด้วยกับคู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพมีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาได้ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการวิจัยมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อคู่มือปฏิบัติงานการพัฒนาระบบการ

บริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพทุกด้าน ได้แก่ รูปแบบคู่มือการปฏิบัติงานน่าสนใจ น่าอ่าน เนื้อหาของคู่มือปฏิบัติงานมีความชัดเจน ในการอธิบายขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย เนื้อหาของคู่มือปฏิบัติงานมีความทันสมัยต่อ เหตุการณ์ เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการ สามารถนำกระบวนการในคู่มือไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงานได้ และความพึงพอใจโดยรวม

เสกศิษย์ จีระวิทยากร, เพชรสุตา ภูมิพันธุ์ และวิวรรณ กาญจนวงษ์ (2559) การศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานแผนงานและประกันคุณภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานแผนงานและประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 47 โรงเรียน ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 28 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (5 ระดับ) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงาน แผนงานและประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายงาน พบว่า สภาพการบริหารงาน แผนงานและประกันคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดองค์กร 2) ปัญหาการบริหารงานแผนงานและประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตาม ขอบข่ายงาน พบว่า ระดับปัญหาการบริหารงาน แผนงานและประกันคุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน คือ การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดองค์การ ด้านการควบคุมภายใน และด้านการ ประเมินผลการดำเนินงานแผนงานและประกันคุณภาพ

มนตรี วงศ์ใหญ่ (2556) การดำเนินงานการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาในอำเภอภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาวะเยา เขต 2 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในอำเภอภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาวะเยา เขต 2 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครู จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานและการบรรยายเป็นความเรียง ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในอำเภอภูซางมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหา พบว่า ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ปาริชาติ ลิธิบรรณ (2556) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการจูงใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านโครงสร้างองค์การ และ ด้านเทคโนโลยี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 39 คน และ ครู จำนวน 285 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่ง อายุ และ ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านภาวะ ผู้นำ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และด้านการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกัน

ณัฐยา ราชสมบัติ (2556) ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะในการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 211 รูป/คน ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างกัน

จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) และสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ต่อการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 129 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 61.14 มีกลุ่มอายุ 20-25 ปี จำนวน 106 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50.24 สถานภาพ เป็นคฤหัสถ์ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 57.82 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 196 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 92.89 ตำแหน่ง เป็นนิสิต จำนวน 195 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 92.42 ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตมีความคิดเห็นต่อการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน จำแนกเป็นรายด้านที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.09$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านจิตตะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.07$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.95$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตต่อการศึกษาการประกันคุณภาพ การศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้ว พบว่า ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับในด้าน เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ คือ การนำหลักการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้เพื่อ การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ให้มีคุณภาพ ควรคำนึงถึงหลัก อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของหน่วยงานองค์กรของตนเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตทุกคนที่ศึกษาและปฏิบัติหน้าที่ ในวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ล้วนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ รวมไปถึงอุปนิสัย ใจคอที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตทุกท่านต่างคาดหวังไว้ ก็คือ การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ดีและมีมาตรฐาน ซึ่งสิ่งนี้มีอาจ เกิดขึ้นได้ หากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต นำไปบูรณาการใช้จริงในการบริหารงาน และเรียนรู้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ทัศนีย์ ทองสม (2556) รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเครื่องมือ คือ แบบศึกษาเอกสาร ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบโดยศึกษาภาคสนาม ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์กึ่ง โครงสร้าง ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1) รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ ประกันคุณภาพมี 8 ข้อ วัตถุประสงค์การประกันคุณภาพมี 5ข้อ บริบทของสถานศึกษามี 4 ข้อ ส่วนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพมี 3 มิติ ประกอบด้วย วิธีการดำเนินการประกันคุณภาพ มี 9 ขั้นตอน มาตรฐานการประกันคุณภาพมี 17 มาตรฐาน อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา มี 6 งาน ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การติดตาม ประเมินผล รายงานผลการประเมินส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย เงื่อนไข ความสำเร็จมี 4 ข้อ เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค มี 2 ข้อ 2) การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนด้วยการ ตรวจสอบเชิงคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ มีความเหมาะสมร้อยละ 88.89 มีความเป็น ประโยชน์ร้อยละ 86.42 มีความถูกต้อง ร้อยละ 86.42 มีความเป็นไปได้อย่างร้อยละ 85.19 และได้ รูปแบบที่มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการประกัน คุณภาพมี 6 ข้อ วัตถุประสงค์การประกันคุณภาพมี 5 ข้อ บริบทของสถานศึกษามี 3 ข้อ ส่วนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพ มี 3 มิติ ประกอบด้วย วิธีการดำเนินการประกันคุณภาพ มี 9 ขั้นตอน มาตรฐานการประกันคุณภาพมี 17 มาตรฐาน อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษามี 6 งาน ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย การเตรียมการดำเนินการ การติดตามประเมินผล รายงานผลการประเมิน ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย เงื่อนไข ความสำเร็จมี 7 ข้อ เงื่อนไข ที่เป็นอุปสรรคมี 3 ข้อ

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2558) การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการดำเนินการ และ 3) ด้านการรายงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 97 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพ 97 คน และครู 97 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 291 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทาง จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมการดำเนินการในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ประเด็นที่มีการดำเนินงานแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน 2) ด้านการดำเนินการ คือ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ 3) ด้านการรายงาน คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีให้สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมิน ส่วนแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรวางแผนประชุมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ติดตาม ตรวจสอบประเมินผลชิ้นงานจากแฟ้มเอกสารการประกันคุณภาพ ควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ ควรมีการนำกระบวนการ PDCA เข้ามาในการดำเนินงาน โดยให้มีการจัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงาน

บุญทวารรณ วิงวอน และคณะ (2555) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมิติที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ และผลการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านบรรยากาศภายในองค์กร แรงจูงใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรและผลการดำเนินงาน รวมถึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของมิติที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและผลการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง กลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์ นักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกของคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 139 คน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนาหาค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยเทคนิค PLS Graph ผลการวิจัย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ และบรรยากาศองค์การมากที่สุด รองลงมา คือ แรงจูงใจในการทำงาน การติดต่อสื่อสารและผลการดำเนินงานสำหรับความสัมพันธ์ ด้านบรรยากาศในองค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการทำงานมากที่สุดและบรรยากาศภายในองค์กรมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อผลการดำเนินงาน ส่วนมิติที่เหลือมีความสัมพันธ์ลดหลั่นกันไป คำสำคัญ: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์, แรงจูงใจในการทำงาน, การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ, การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

รำไพ หมั่นสระเกษ, วราพร ตัณฑะสุวรรณะ และจงกลณี ตัญเจริญ (2556) การมีส่วนร่วมและปัญหาอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรคจากการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 66 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.61) ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 0.99) และรายด้านอยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า วิทยาลัยควรพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพใน 3 กระบวนการ คือ การควบคุมคุณภาพภายใน การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

นิวัติ เชียงแรง (2556) การศึกษางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมาก คือ สถานศึกษาไม่มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งหมด 18 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งหมด 18 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน จำนวน 488 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างอิงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2542, หน้า 84-94) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และกำหนดสัดส่วนทั้ง 18 โรงเรียน ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียน/ แบ่งตามขนาดของโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ		
โรงเรียนพะเยาพิทยาคม	168	95
โรงเรียนเชียงคำพิทยาคม	125	70
รวม	293	165

ตาราง 1 (ต่อ)

รายชื่อโรงเรียน/ แบ่งตามขนาดของโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนขนาดกลาง		
โรงเรียนพากแก้ววิทยาคม	52	21
โรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม	61	25
โรงเรียนแม่ใจวิทยาคม	71	29
โรงเรียนดงเจนวิทยาคม	42	17
โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ พระศรีนครินทร์พะเยา	53	21
โรงเรียนจุนวิทยาคม	53	21
โรงเรียนฝายกวางวิทยาคม	45	18
โรงเรียนเชียงม่วนวิทยาคม	52	21
โรงเรียนปงรัชดาภิเษก	35	14
โรงเรียนภูซางวิทยาคม	55	22
โรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม	41	17
รวม	560	226
โรงเรียนขนาดเล็ก		
โรงเรียนพะเยาประสาธวิทย์	23	17
โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม	36	26
โรงเรียนงำเมืองวิทยาคม	26	19
โรงเรียนพญาลอวิทยาคม	28	20
โรงเรียนขุนควรววิทยาคม	21	15
รวม	134	97
รวมทั้งหมด	987	488

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ
 มาตรฐานประมาณค่า สำหรับแบบสอบถามผู้อำนวยการและครู โรงเรียนมัธยมจังหวัดพะเยา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้
2. การจัดทำโครงสร้างของแบบสอบถาม ให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามมี 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและกรอบภาระงานการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำรายงานประจำปี และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 46 ข้อ โดยมีโครงสร้างองค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 12 ข้อ
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำนวน 4 ข้อ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
6. การประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 3 ข้อ
7. การจัดทำรายงานประจำปี จำนวน 6 ข้อ
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามใน 4 ขั้นตอน เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนการตรวจสอบการดำเนินงาน 4) ขั้นตอนการปรับปรุงและการนำไปใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ท ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา และข้อเสนอแนะในการบริหารระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและเป็นแบบปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง ในด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และในด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การประเมินความสอดคล้องแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจข้อความนั้น วัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อความนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจข้อความนั้น วัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องด้านเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (ประภาพรพรณ เล็งวงศ์, 2500) นั้น มีเนื้อหาสาระตรงตามข้อความและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00 จำนวน 46 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียน เชียงเชียงใหม่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 132) เมื่อนำไปทดลองใช้แล้วได้ค่าเท่ากับ 0.99 ถือว่า แบบสอบถามใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงบริบทของสถานศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาประสานงานขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำไปใช้ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาต่าง ๆ

2. ผู้ศึกษานำหนังสือขอความร่วมมือ แบบสอบถามดำเนินการเก็บข้อมูล ทั้ง 18 โรงเรียนจากผู้อำนวยการโรงเรียน ครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามฉบับที่การตอบไม่สมบูรณ์ออก

2. ลงรหัส (Coding Form) นำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดที่ต้องเรียงร้อย มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ ส่วนคำถามปลายเปิดผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่และเรียงความถี่ ในแต่ละประเด็น

3. ประมวลผลข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์

4. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

5. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะ ของข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากมี ความแตกต่างกันใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

7. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยใช้การอ่านเนื้อหาและบรรยายความ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ได้รวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 488 คน คิดเป็น โดยผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	325	66.6
ชาย	163	33.4
รวม	488	100.0
2. อายุ		
20-30 ปี	112	23.0
31-40 ปี	177	36.3
41-50 ปี	133	27.3
51-60 ปี	66	13.5
รวม	488	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์การทำงาน		
1-5 ปี	115	23.6
6-10 ปี	142	29.1
10 ปี ขึ้นไป	231	47.3
รวม	488	100.0
4. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	2	0.4
ครู	486	99.6
รวม	488	100.0
5. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่		
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	165	33.8
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง	226	46.3
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	97	19.9
รวม	488	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 เป็นเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 คนที่มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 66 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมา คือ 6-10 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 และมีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 486 คน คิดเป็นร้อยละ 99.6 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตาราง 3 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.42	0.53	มาก
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.29	0.53	มาก
3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.28	0.61	มาก
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.27	0.58	มาก
5. ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.25	0.56	มาก
6. ด้านการประเมินคุณภาพภายใน	4.31	0.61	มาก
7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปี	4.30	0.56	มาก
8. ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.49	มาก

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.49) ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.61) ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.53)

ตาราง 4 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.46	0.62	มาก
2. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.44	0.63	มาก
3. สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	4.46	0.63	มาก
4. สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.40	0.65	มาก
5. สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ	4.32	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.42	0.53	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.53) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P) และสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (C) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ (D) ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63) สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ (A) ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.65) และสถานศึกษามีการประกาศ

ค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ (A) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67)

ตาราง 5 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	4.25	0.66	มาก
2. สถานศึกษามีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.39	0.67	มาก
3. สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.32	0.66	มาก
4. สถานศึกษามีการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ	4.13	0.76	มาก
5. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน ร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	0.71	มาก
6. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงานชุมชนและท้องถิ่น	4.13	0.77	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
7. สถานศึกษามีการกำหนดใช้งบประมาณและทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ	4.22	0.73	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.29	0.68	มาก
9. สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.34	0.65	มาก
10. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.34	0.65	มาก
11. สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทิน การนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน	4.38	0.64	มาก
12. สถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.39	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.53	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.53) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษามีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (P) และสถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (A) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทิน การนำแผนปฏิบัติการประจำปี

สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน (A) ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.64) สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (C) และสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (A) ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65)

ตาราง 6 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.34	0.64	มาก
2. สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ	4.34	0.69	มาก
3. สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ	4.22	0.70	มาก
4. สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน	4.22	0.69	มาก
เฉลี่ยรวม	4.28	0.61	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.61) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (P) และสถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (D) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ (C) และสถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน (A) ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.70)

ตาราง 7 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนา

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ แผนฯ ก่อนการดำเนินงาน	4.28	0.69	มาก
2. สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ละปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และ กิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้	4.34	0.66	มาก
3. สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.27	0.72	มาก
4. สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงาน	4.19	0.72	มาก
5. สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ	4.27	0.66	
เฉลี่ยรวม	4.27	0.58	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า
สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และ
กิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ (D) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ
สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผน ฯ ก่อนการดำเนินงาน (P) ($\bar{X} = 4.28$,
S.D. = 0.69) สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ
ความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (D) และสถานศึกษา
มีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ (A) ($\bar{X} = 4.27$,
S.D. = 0.72)

ตาราง 8 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา (P)	4.28	0.67	มาก
2. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.29	0.68	มาก
3. สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบครอบคลุม ในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและ งบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการ เรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ ผู้เรียนและ สถานศึกษา	4.21	0.69	มาก
4. สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตาม ตรวจสอบ	4.15	0.68	มาก
5. สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา โดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูล ที่หลากหลาย	4.22	0.68	มาก
6. สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา	4.23	0.66	มาก
7. สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจาก หน่วยงานต้นสังกัด	4.33	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.25	0.56	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.56) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด (A) ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ สถานศึกษา ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (D) ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68) สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา (P) ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.67) และสถานศึกษารายงาน และนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา (A) ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.66)

ตาราง 9 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน	4.34	0.68	มาก
2. สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและ เหมาะสม	4.31	0.66	มาก
3. สถานศึกษานำผลการประเมินการวิเคราะห์ผล และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน	4.29	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	4.31	0.61	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.61) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพ

ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน (P) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม (D) ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) และสถานศึกษานำผลการประเมินการวิเคราะห์ผลและสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน (C) ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68)

ตาราง 10 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม	4.35	0.66	มาก
2. สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.34	0.66	มาก
3. สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.34	0.67	มาก
4. สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.34	0.69	มาก
5. สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.22	0.71	มาก
6. สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.30	0.56	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม (P) ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (D) สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (C) และสถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ (A) ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.67) สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (A) ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.67)

ตาราง 11 แสดงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. สถานศึกษามีประชุมชี้แจง การพัฒนาแนวคิด เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.29	0.65	มาก
2. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.68	มาก
3. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	4.22	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.62	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62) ซึ่งทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษามีประชุมชี้แจง การพัฒนาแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา (P) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (D) (C) ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.68) และสถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา (A) ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.67)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS.	Df.	MS	F-Ratio	P
ขนาดของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.66	2	2.33	9.73*	.000
	ภายในกลุ่ม	116.19	485	.240		
	รวม	120.86	487			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 พบว่า ขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัย.05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียน โดยการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	โรงเรียนขนาด		
		ใหญ่พิเศษ	กลาง	เล็ก
		4.32	4.36	4.10
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4.32			
โรงเรียนขนาดกลาง	4.36	0.04		
โรงเรียนขนาดเล็ก	4.10	0.22*	0.26*	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตาราง 14 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
1. ครู-บุคลากรไม่ทราบมาตรฐานตัวชี้วัดที่ชัดเจน	1. มีมาตรฐานตัวชี้วัดที่ชัดเจน แจกให้ครู-บุคลากรรับทราบ
2. การทำงานยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร การจัดการเอกสารไม่ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด การทำเอกสารซ้ำซ้อน	2. จัดระบบการทำงานและควรจัดการเอกสารที่สามารถครอบคลุมทุกตัวชี้วัดโดยไม่ต้องทำเอกสารซ้ำซ้อน

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา
3. การทำงานล่าช้าไม่ทันการ	3. ดำเนินการจัดการประสานงานและจัดทำ เอกสารล่วงหน้า
4. สภาพพื้นที่และการบริหารทรัพยากร ในองค์กรแตกต่างกันขึ้นอยู่กับทรัพยากร แต่ละโรงเรียนจึงทำให้การดำเนินงานของ แต่ละแห่งไม่สอดคล้องกับการประเมิน ตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างทั่วถึง	4. ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามสภาพของโรงเรียน ให้เต็มที่ตามศักยภาพ

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงานประกันคุณภาพ การศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งหมด 18 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 488 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับแบบสอบถามผู้อำนวยการและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการ โดยการนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากมีความแตกต่างกันใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สรุปผลได้ ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.6 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.4 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมา คือ

อายุ 41–50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.3 คนที่มีอายุ 20–30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.0 และอายุระหว่าง 51–60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมา คือ 6–10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.1 และมีประสบการณ์การทำงาน 1–5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.6 เป็นครูผู้สอน จำนวน 486 คน คิดเป็นร้อยละ 99.6 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.4 ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 33.8 และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 19.9

1. ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

- 1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- 1.2 ด้านการประเมินคุณภาพภายใน
- 1.3 ด้านการจัดทำรายงานประจำปี
- 1.4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 1.5 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 1.6 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 1.7 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 1.8 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์แตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่ทางเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47) และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 (กฤษณพงษ์ เหมบุรุษ, 2547) ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 (กรวัฒน์ ต้นเจริญ, 2555) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบจากการสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงาน ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องมาจากขนาดของโรงเรียน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัย เรื่อง การดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 (คงเดช สมดี, 2548) ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน การเปรียบเทียบการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2

(กรวัฒน์ตันเจริญ, 2555) พบว่า ขนาดของสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 (ปรีชา ปัญญาพานิช, 2553) ผลการวิจัย พบว่า ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จากการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 36 เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการบ่งบอกถึงคุณภาพในการศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด อีกทั้ง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเน้นวัฒนธรรมคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผู้ศึกษาพบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กับด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าน้อยที่สุด จึงทำการเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนากระบวนการด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบและการตรวจสอบที่ครอบคลุมในด้านบุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา

2. ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งมีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา การนำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เพื่อทราบองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวัฒน์ ตันเจริญ. (2555). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). กฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546 แก้ไข
เพิ่มเติม 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- กฤษณพงษ์ เหมบุรุษ. (2547). การดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- คงเดช สมดี. (2548). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ณัฐยา ราชสมบัติ. (2556). ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของ
วิทยาลัยสงฆนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2558). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
(ส่วนวังจันทน์), พิษณุโลก.
- ทัศนีย์ ทองสม. (2556). รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ใน การประชุมวิชาการ
ระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา “การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”.
(หน้า 1-12). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์, จีราวดี โคตรภูมิ และโสภภาพรณ เวชากุล. (2555). การพัฒนา
กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการ
จัดการคุณภาพ. รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

- นิวัติ เขียงแรง. (2556). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญทวารวณ วิงวอน, ชัยยุทธ เลิศพาชิน, อุษา โบสถ์ทอง และอัจฉรา เมฆสุวรรณ. (2555).
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมิติที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ
และผลการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
วารสารการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 5(1),
1-15.
- ประภาพรพรณ เส็งวงศ์. (2500). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน.
กรุงเทพฯ: อี. เค. บุ๊คส์.
- ปรีชา ปัญญาพานิช. (2553). การดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,
กรุงเทพฯ.
- ปาริชาติ สิริบรรสพ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฯ.
- มนตรี วงศ์ใหญ่. (2556). การดำเนินงานการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาในอำเภอภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พะเยา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- โยธกา ชุ่มใจ. (2555). กระบวนการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

- จำเริญ วัฒนสุระเกษ, วราพร ตันตะสุวรรณะ และจงกลณี ด้อยเจริญ. (2556). การมีส่วนร่วม และปัญหาอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา**, 20(2), 46–57.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ ไม่ยาก**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมบูรณ์ สุริยวงศ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- เสกศิษย์ จีระวิทยากร, เพชรสุดา ภูมิพันธุ์ และวิวรรณ กาญจนวจิ. (28 กรกฎาคม 2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแผนงานและประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21**. (หน้า 1069–1076). อาคารเรียนรวมและปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ (เขตพื้นที่ในเมือง): คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- Murgatroyd, S. and Morgan, C. (1994). **Quality management and the school**. Buckingham: Open University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () หญิง () ชาย
2. อายุ () 20-30 ปี () 31-40 ปี
() 41-50 ปี () 51-60 ปี
3. ประสบการณ์การทำงาน
() 1-5 ปี () 6-10 ปี
() 10 ปี ขึ้นไป
4. ตำแหน่ง
() ผู้บริหารสถานศึกษา () ครู
5. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่
() โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
() โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง
() โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับการดำเนินงานที่ตรงความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายความว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีระดับการดำเนินงานมาก
- 3 หมายความว่า มีระดับการดำเนินงานปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีระดับการดำเนินงานน้อย
- 1 หมายความว่า มีการดำเนินงานน้อยที่สุด หรือไม่ได้ดำเนินการ

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P)					
2. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ (D)					
3. สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (C)					
4. สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ (A)					
5. สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ (A)					

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
<p>องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา</p> <p>6. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง (P)</p>					
<p>7. สถานศึกษามีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (P)</p>					
<p>8. สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (D)</p>					
<p>9. สถานศึกษามีการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ (D)</p>					
<p>10. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน ร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (D)</p>					
<p>11. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงานชุมชนและท้องถิ่น (D)</p>					
<p>12. สถานศึกษามีการกำหนดใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ (D)</p>					
<p>13. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (C)</p>					

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
14. สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (C)					
15. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (A)					
16. สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทิน การนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน (A)					
17. สถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (A)					
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ					
18. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (P)					
19. สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (D)					
20. สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ (C)					
21. สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน (A)					

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนการ พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 22. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงาน (P)					
23. สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และกิจกรรมโครงการ ที่กำหนดไว้ (D)					
24. สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (D)					
25. สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน (C)					
26. สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ (A)					
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา 27. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา (P)					
28. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับ บุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (D)					
29. สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบครอบคลุมในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหาร จัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษา (C)					
30. สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ (C)					

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
31. สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (C)					
32. สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา (A)					
33. สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด (A)					
องค์ประกอบที่ 6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
34. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน (P)					
35. สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม (D)					
36. สถานศึกษานำผลการประเมินการวิเคราะห์ผลและสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน (C)					
องค์ประกอบที่ 7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
37. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม (P)					
38. สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (D)					

ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
39. สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (C)					
40. สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ (A)					
41. สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (A)					
42. สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (A)					
องค์ประกอบที่ 8 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
43. สถานศึกษามีประชุมชี้แจง การพัฒนาแนวคิด เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา (P)					
44. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (D) (C)					
45. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา (A)					

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายวิรัตน์ วงศ์ใหญ่ ตำแหน่ง: รองผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ ชำนาญการ
สถานที่ทำงาน: โรงเรียนพญาลอวิทยาคม
2. นางจันทร์เพ็ญ กาชัย ตำแหน่ง: ครู ระดับ ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน: โรงเรียนพญาลอวิทยาคม
3. นางสุทิน จันทิมา ตำแหน่ง: ครู ระดับ ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน: โรงเรียนพญาลอวิทยาคม

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ตารางการคำนวณดัชนีความสอดคล้องจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เพศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	อายุ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ประสบการณ์การทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ตำแหน่ง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ขนาดของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P)						
6	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8	สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาสอดคล้องมาตรฐาน การศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมาย แต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดทำแผนการพัฒนาระดับการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา						
11	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ ข้อมูลตามสภาพจริง (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่ คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็น รูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
13	สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงานชุมชนและท้องถิ่น (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีการกำหนดใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
20	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ						
23	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
27	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงาน (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
28	สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา						
32	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ ครอบคลุมในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษา (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
35	สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
39	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
41	สถานศึกษานำผลการประเมินการวิเคราะห์ผลและสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน						
42	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม (P)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (D)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45	สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
46	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47	สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
องค์ประกอบที่ 8 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
48	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงการพัฒนาแนวคิดเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (D) (C)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา (A)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ศิริรัตน์ แสนมา
วัน เดือน ปี เกิด	8 พฤศจิกายน 2523
ที่อยู่ปัจจุบัน	176 หมู่ 8 ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพญาลอวิทยาคม จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ. 1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2556	ครู คศ. 1 โรงเรียนพญาลอวิทยาคม จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2555	ครู คศ. 1 โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2554	ครู คศ. 1 โรงเรียนบ้านป่าแดงงาม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2556	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ), สถาบันราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย
ผลงานการตีพิมพ์	
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	
ศิริรัตน์ แสนมา (ผู้บรรยาย). (17 มิถุนายน 2560). สภาพการบริหารงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. ใน การประชุมทาง วิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3 (หน้า 1600-1610). พะเยา: กองบริหาร งานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.	
ผลงานการตีพิมพ์อื่น ๆ	-